

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/10055,Komunikat-w-sprawie-podpisania-porozumienia-o-wspolpracy-pomiedzy-Instytutem-Pam.html>
20.04.2024, 05:31

Strona znajduje się w archiwum.

Komunikat w sprawie podpisania porozumienia o współpracy pomiędzy Instytutem Pamięci Narodowej a Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencją Wywiadu, Warszawa, 31 lipca 2003 r.

Porozumienie reguluje zasady współpracy archiwalnej w dziedzinie tajnego zbioru dokumentów IPN, zwanego „zbiorem wyodrębnionym”, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 grudnia 1998r. o Instytucie Pamięci Narodowej (Dz.U. Nr 155, poz.1016 z późn. zm.) do którego przekazywane są dokumenty zastrzeżone, o których mowa w art. 39[1] ust.1 tej ustawy. Zgodnie z ustawą Szef ABW lub odpowiednio Szef AW przedstawiają Prezesowi IPN wniosek o zatwierdzenie zastrzeżenia dostępu do dokumentów wraz z uzasadnieniem. Prezes IPN po wnikliwej analizie proponowanych zmian zatwierdza lub uchyla zastrzeżenia. W zawartym porozumieniu Szefowie ABW i AW zobowiązali się do systematycznego przeglądu dokumentów znajdujących się w zbiorze wyodrębnionym pod kątem zasadności ich dalszego przechowywania w tym zbiorze. Raz na pół roku Szef ABW oraz Szef AW przedstawi Prezesowi IPN listę dokumentów, których zastrzeżenie uchyla się.

Porozumienie reguluje również zasady udostępniania upoważnionym funkcjonariuszom ABW i AW danych zawartych w zasobie archiwalnym IPN. Prezes IPN zapewni funkcjonariuszom ABW i AW działających w granicach obowiązujących ustaw i upoważnienia, wgląd do danych znajdujących się w zasobie archiwalnym IPN.

Współpraca IPN z Urzędem Ochrony Państwa (od końca czerwca 2002r. z ABW i AW) rozpoczęła się z chwilą powołania pionu archiwalnego IPN. Pierwsze dokumenty byłych

służb specjalnych PRL z archiwum UOP zaczęto przejmować w pierwszej połowie 2001r. W dniu 5 kwietnia 2001r. Prezes IPN oraz Szef UOP podpisali deklarację, która w istotny sposób przyspieszyła i usprawniła przekazywanie zbiorów archiwalnych Urzędu Bezpieczeństwa i Służby Bezpieczeństwa.

Dzięki dobrze rozwijającej się współpracy prace związane z przekazywaniem do IPN dokumentów były prowadzone wspólnie przez funkcjonariuszy UOP (obecnie ABW i AW) i archiwistów IPN. Dzięki temu proces przejmowania akt przez IPN uległ znacznemu przyspieszeniu i praktycznie dobiega końca. Do przejęcia pozostają jeszcze akta z okresu przełomowego tj. 1990r., kiedy uległa likwidacji Służba Bezpieczeństwa i zaczął funkcjonować Urząd Ochrony Państwa. Część tych dokumentów pozostaje jeszcze w archiwach ABW ze względu na aktualność prowadzonych tam spraw.

Według stanu na dzień 30czerwca 2003r. pion archiwalny IPN przejął z archiwów ABW (UOP) ponad 13328 mb. dokumentów, z których 6034 mb. znajduje się w centrali tj. Biurze Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów a 7294 mb. w dziewięciu Oddziałowych Biurach Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów.

Pomimo zakończenia procesu przejmowania z archiwów ABW dokumentów UB i SB współpraca między IPN i ABW oraz AW jest nadal kontynuowana. Obecnie realizowany jest drugi etap związany z przejmowaniem akt, tj. otwieranie pudeł z teczkami niejawnymi, które na czas transportu zabezpieczono pieczęciami ABW i plombami IPN. Czynność ta odbywa się w magazynach IPN w obecności funkcjonariuszy ABW. Po wyjęciu akt z pudeł i sprawdzeniu ich zawartości, nadaje się im sygnaturę archiwalną IPN. Prace te są więc wykonywane komisyjnie w obecności funkcjonariuszy ABW i ostatecznie kończą proces przejmowania przez IPN każdej partii dokumentów byłych służb specjalnych. Według stanu na dzień 30czerwca 2003r. od rozpoczęcia procesu gromadzenia dokumentów z ABW i Policji otwarto ogółem 51664 pudeł.

Zakończenie procesu gromadzenia dokumentów z archiwów ABW było możliwe dzięki dobrej współpracy archiwalnej. Współpraca winna być nadal kontynuowana na innych płaszczyznach, np. wymiany doświadczeń nad opracowywaniem i konserwacją archiwaliów byłych służb specjalnych PRL.

[\[1\]](#) Art. 39 ustawy o IPN.

1. Odpowiednio Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szef Agencji Wywiadu lub Minister Obrony Narodowej może zastrzec, na czas określony, że do określonych dokumentów nie może mieć dostępu żadna inna osoba poza wyznaczonymi przez nich przedstawicielami, jeżeli jest to konieczne dla bezpieczeństwa państwa. Organy innych służb specjalnych mogą występować z takim zastrzeżeniem za pośrednictwem odpowiednio Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, stanowią wyodrębniony, tajny zbiór w archiwum Instytutu Pamięci i podlegają szczególnej ochronie.

3. Prezes Instytutu Pamięci, na wniosek odpowiednio Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefa Agencji Wywiadu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, zatwierdza lub uchyla zastrzeżenie dostępu do określonych dokumentów. Od decyzji Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej Ministrowi Obrony Narodowej oraz odpowiednio Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Szefowi Agencji służy odwołanie do Kolegium Instytutu Pamięci.

4. Zastrzeżenie jest objęte tajemnicą państwową.

5. Przepis art. 39 nie ogranicza uprawnień sądu w postępowaniu lustracyjnym i Rzecznika Interesu Publicznego.